

کنٹگانی سفر

جہدے پہ بلوچی زبان اہلزانک و دیروئیء

محمد دیدگ

کنٹگانی سفر

جہدے پہ بلوچی زبان اہلزانک و دیروئیء

جہدے پہ بلوچی زبان علمز انک دی مروئی ء
دودانک

شاعر زندمان ء ہما مساپر انت کہ وئی منزل ء شو حازگ ء شاعری ء سفر ء تہا
آئی ء ہمک کشک ء وئی بور ء ناچیت ۔ بگندے منزل ءے بہریت ۔ ہمے رنگ ء مدامی
سفر وئی ہمر اہ ء شو حاز ء زندمان ء وڑے ناں وڑے ء مانا ء چکاس ء کوازی نیت ۔ ہمے
سفر ء تہا آوڑے ناں وڑے ء وئی گڈی منزل ء راہ ء الم ء سر بہیت ۔

جہدے پہ بلوچی زبان علمز انک دی مروئی ء

زندہ اے چٹکاس ء من کوں وقتی خیال ء مارشتاں کجام وڑھ پیم ء اے کنٹگانی
سفر ء وقتی لہزانی شوہاز ء گوزیننگ۔ من وقتی وس ء واک ء وقتی نابلدی ء بایز انقی جاہ ء
مدام جھد کنگ کہ وقتی شاعری ء تہا وقتی راج ء پد مٹگی، چاگرد ء شتر ء حرا بی ء وھد ء
حال اتانی متابک ء راج ء مظلومیت ء ظالم ء پد رانی ء وقتی شاعری ء تہا بیاراں۔ من
وقتی شاعری ء اے سفر ء نیچ ء اولی گائیج سر پد باں ء اے نیچ ء ہمرانی ء ہما ماحول ء
سگتانی دلہندی دیگ ہموت۔ اے سفر ء دو گام دیم ء برگ ء کم تر نہ انت۔ منت واراں
ہمایار ء ہمایانی کہ اے سفر ء تہا منی دلہندی اش کنگ۔ ہے ہمایانی سکین ء زندہ اے
سفر از ان کنگ۔ بے منی خیال ء آسفر، سفر ء نہ انت کہ تو آئی ء کوازیگ ء یہ
آسانی وقتی منزل ء سر پینے۔

زندہ اے سفر ء من وقتی جھد ء بزاں شاعری ء اولی گام سر پد بان چٹکس سوب
منداں یا چٹکس بے سوباں۔ باندیس اے گپ ء یہ وانوکانی سر ایلمہ بد نہیں۔ گوشت
کہ شاعر وقتی چاگرد ء تہا ہوش مندیں گنوکاں چے یکے زانگ ہیٹ ء شاعری، شاعر ء
زرد ء آدیک انت۔ کجام رنگ ء وناپشدارگ لوٹ گئے ہمارنگ ء آدیک تہی شاعری
رنگ ء پیشداریت ء زبان ء آمید کوں دیدگ ء مارشتانی شاہیم ء تو رگ ہیٹ..... ء
سنگ ء شاہیم ء کیاس ء وانوک کنت۔

منت وار:

جھدے پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء دیمروئی ء دیدگ

☆

کنٹگانی سفر

رنگاں واھگ وقتی

مٹ کنت سدیراں

وھد ء ہمرانی ء

جھدے پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء دیمروئی ء

راست انت پیش ء

حداجند ء آس ء وقتی

سنگ ایں ہریراں

پگر ء جہانکیاں

حا کاں دز موش کنگ

ماں حیاں عزراء
 لہز عشقازگ
 واب مانا کنگ
 سرجمیں عمرے
 زانے بگ کنگ
 کد بنیں تاں کدیں
 گلزمین عوتی
 چو در آمد دما
 سیل کن تو بچار
 چلتن دامن
 گندگ تلملیں
 آگواراں وتی
 خون جہاں شل انت
 زرد گہتیک بیت
 جان پو شاک وتی
 سیکنیگ دجنت
 کوہ دامن

شال سارتیں ہوا
 سوچیت تہد گوشے
 عہد ویرانی یے
 ایردتی گم
 مابلے سنگ
 چون آمر بہ بیت
 کنزگا فی سفر
 آس برانزیں دلے
 مھر بے سوبی
 سیمسراں دل گم
 چون اوشتات کنت
 جہاں کیوت دگہ چہ زبان اہل انک دیر وئی
 دروا نکلیں گم
 کشک ویران
 ساگ دل جم نہ انت
 چون بیت چون بیت
 چون بیت اے سفر

منی واہگانی ہمراہ منا نیم راہ ء ذروہیت
پہ کئے اوست من بہ بنداں مناسوچ ایت اے گم ء آس

تمیت انسریت هلاس بیت پدا بود کت منی زرد
اگاں کاسدوں تئی مہر ء منا دنت نشانی الماس

وہدیکہ ایوکا ہاں پے پے خیال نہ سازاں
ترا روپے من مگنداں دل ء کنیت چونیں وسواس

ترا چوں وتی ہلیکان ترا چوں لے زیریاں پہ وت
ہمک مردم ء دپ ء انت تئی آپ وارنیں تاس

ہمے دود ء دور ء نیام ء منا گیر کنیت پدا ہم
تئی دوچنیں آ جیگ ء شیشگ ترپوکیں ہرلاس

چہ تئی دُوری ء گماں پے لچاں ہر دمان ہمک پاس
دل ء تڑکولاں تو پردار منا ہر وڑا بچکاس

نکرزاں سیائیں من نکت ء ماحل نیام ء کنڈیں تئی زنوک ء
چو جلو اناک ء چو زبناک ء ترپوکیں استال ء کلکشان ء

مہ شکنگیں پیکاراں وتی بزیناں ہزاں گوں وتی دُرُخوالیگان چو
ھوسردری زیب نہ دنت ترا سراکن تو دوچینیں گُشان ء

تئی آجگیں بالاد ء ندر باتاں خماریں چہانی شک بہ باتاں
تو وھدے کائے مئے انیل ء مرا تاں سدبر ھما دمان ء

تو بانک ہے برزیں ماڑیاں مناں شو انگ بلوچ گدانی
منی تئی منیل چے پیم ء بیت انت من ماں زمین ء تو آ زمان ء

تئی دیدگ انت نشگ شر بندیت اے لہز ء گالانی نیامچیں ء
ستا ء تو سیپ ء کت تیگ ء ماں زندگی ء ھمک روان ء

اوشیر سبزوک تبیں جکو تئی نیست درور ماں اے جھان ء
تئی گردیں دیم ء اے رژنائی گش ء چو زرتگ آماھکان ء

کہ دیریں پر تو اے چم و داریگ

عز و میلا نک

کرارے گندو کے ع پر تو

کہ چنت و حد انت

درانہ بے تو

اگاں تو کائے ادارو کی

چو در آمد عوت

سلام ع دروت نے ہم

دیم ندے کہ

مروچاں گستاخو و رگردے

آدیرگیں سنگتی کجاشت

چہ منی تی کہ بلوچی زبان عزیزانک ع دیروئی ع

ماساہ ع ارواہ بہر کرت انت

کہ نھر ع ہمراہ ہم نپس ما

کجاشت انت و حد یگیں

آ کرار نند ع نیا و مے

بلے پد اہم آ و حد انگت

پرچی ع در آمد

دمانے بیگوں

جہد منابی مچیل بلوچی زبان عزیزانک ع دیروئی ع

اے گرم ع سارت کن

مے و دارے چو محفل انت بیا
 تنیگ ء اوستانی کا پرے
 شک نہ پُشتگاں بیا
 تنیگ ء مہرانی سارتمیں سا بگ
 پے مے و دارے چو تلو سو کیس
 تنیگ ء اشکند دلائی واہگ
 نہ بیتگ انت بیا
 تنیگ ء سیاوی ء تیل
 بندھم نہ سستگ انت مے
 مایکیں راہ ء مساپرانت
 منزلوں ہم یکت انت
 چیا ماگستاہ خود و رگر دیں
 و تا ماوت پرچی ء درآمد
 کجام و نیلاں چو مانپوشنگ

مناترارا
 جہدے پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء دیروئی ء
 کہ یک خود و میگ ء دور تچا میں

جہدے پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء دیروئی ء
 رک رنگاں گلابی ء تئی چماں شرابی
 تویپ ء گلے نیست دل ء چچی ہرابی

دل سیرن بیت چون تئی شیرکنیں تراناں
 گپ جن کہ تئی تران ء ہبر شہداں گلابی

کسے سر پد بکنت

سر بکش ایت کسے
مے دھرے تھا
مارا سر پد بکنت
مھرے دیوانگاں
عشق و اپشالیاں
راہ و سر گتلیں
دل گنوکیں سراب
چنچو بیگانگ انت
چو اپتک انت ادا
مہرے راہ و مساپر
گشے چو تا

جزماں کہ دلوں راہاں منا مھرے نہ ذرو ہیبت
باور یکن اے زرد و ہر راست انت جوابی

جیگ بند و تئی ہیر و کلمیر کہ شک انت
آتار دینت بوہ و دناں زاناں شبابی

شر چنڈیں وتی کاپریں بالاد و بولڈ تو
ھو چنگ و سروز سازبہ باں راگ ربابی

زیران و کناں سجدہ تئی زنجیں زہیراں
من کاراں آپر بند و غزل تا کاں کتابی

اے بے نہیں بہتاماں نہ منیت منی ماحل
چو بیت نہ بیت دیدگ تئی بیت شرابی

پہلک ء سمر گوتگاں

چودل ء درد

پالا تگ انت دیدگاں

کئی گم ء سا بگ ء

چم گر یوانت ء ارس

چورگام ء رچ انت

دیدمروادیں

ماہرا گپنگ انت

دیم ملو رانت

کرچکاں گش ءے تچنگ

کئی گم انت ء کئے انت

مہر ء آس ء ہن انت

ہر گور ء ہر دنگ

کاڑیلو شاشنگ انت

اجگئیں بالا دگش ءے

برانزاں سو تکاک کتگ

ارس چہ دیدگاں

ترونگل نیگ ء رچ انت

ھونزاں انت نام ء

کدی اوشتا تگ ءے

اے گم ء درد ء رچ انت

کئی ماں دل ء

زردتا ہیر نہ بیت

چہ تکا سرگش ءے

درد چہ مال جنت

چیو لیت ساہ ء ارواہ

دل ء اندر ء

ماوتی باطن ء اندر ء

چہ در آمد چیا ءے پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء دیدمروائی ء

انچو بے حاجتیں

ماوتا پرچی ء

یوسف نیگ ء کتگ

کسے سر پد بکت

مارا عیاں وتی

زرد و میتا پء اگاں مھر چو کریاب مہ بیت
درد گنج بنیت پر ویش دل و کئے گندیت

هفتی مہ مسک مہ زباناں هُو بہ مین ات کاڑاں
سرگوپے بیارات لیں مائل و زلفاں رندیت

جلگھیں سیاہیں شپاں آگھی ماریگ و دجیت
شب اگاں دراج بہ بیت بام ضرور نکندیت

جہد نظم مہ سانیٹ مہ غزل گال گل و توسیپ انت
لچہ، زپتیں زبیر ترانگ و دستونک بندیت

دیدگ و حال بہ بیت هلک مہ ایلاں وھد و
پال جنت ایں پہ وڑے دپس و ماسگ بندیت

جہد پر پکیں لہناں سرینیت و وڑے نکندیت
پہ عجب دابے و مانپوشیت گشان و نندیت

مروچاں دورادا لوگ ء سوچ پُراں اُفت کن
ہمے پُرائی ہریداری ء دلوں برتنگ

مراد بات ترا ڈروگیں راہ ء راست وقی
ہو چاک زرد منی باریں ساہ کجا کپتنگ

ہما کہ راحاں وقی مہر ء ہمبلاں ڈروہت
گذا اے راست انت کہ مہرائی براگ پریتنگ

جہد منان مہ رتپیں چپراؤ گیش ہج نہ سگاں منی ء
ہمے وڑا کہ من پنچ دہ سال گوازیٹنگ

اگاں آتکاں کہ برگشتگاں پہ آجونی
مرات دیدگ ہما روج ء حال اے آتنگ

ہزار رنگاں من یک رنگے شوہازیگاں
ہمے ودار ء پدا زند ء بہرے وت گویتنگ

جہان ء ترندیں اے گاماں توچون رستین ء وتا
وقی ماں کوپکاں اے راج ء باروت ڈرتنگ

جہد جگر پُرن انت زبونی سینگ کو ہمائی ء یات
گماں چے زیادئیں دل اندر ء کہ مانمرنگ

دل و جزاں

(ہماگو حارانی نام و گوں راجی جھداں ہمگر نچاں)

دو و سے سال و پد کہ

دیتگوں ہلک و ملوکیں

دخترانی دیم و رڑ تانی

دلوں بڑ نیگ بیت و

زرد چہال ایت و رڑ و ڈولے

خماریں دیدگانی رنگ

ولہ چو بدل بیتگ

پتر و نلکس لٹ

گلاب رنگیں انا رک

چو ہشک و چل انت کئی

گمانی پیڑگاں ہر جاں

اے شہد و شہلےیں رکمانی

سُھریں رنگ کئی اوستانی

بابشت و سیاہ رنگ انت

تنیگ و ہنیاں رنگ

دستانانی دلاں نکش انت

تنیگ و ٹیڈکانی مپ

تنکیں دیم و درپشو کاں

اے آسکی دیدگانی اندر و

چوسر پتلیں باتاں کئی پد رینت

ہما کہ پہ گمانی ساہگ و

ماں اللہ تئی شپاں پہ

آگھی جیر انت

پہ راج و شادہ و شامکامی و

زرد و دل و وارانٹ

ہمے کاڑانت گلیں ڈیہر و

وقتی پہ ننگ و ناموس و

شناس و ہاتر ابراتاں

جھدانی سراپاں گون انت

اے الم پہ وقتی ماتیں

جیلہ و ہزار لیلی

بنت روچے ماں روچے

من دل و جز ماں

شگالی بیت

ھیالے کنیت شوخا زایت
 هیالے تلملیس یا تاں
 زہیر و تا پس درواں
 گماں تئی شیر کنیں یاتے
 وتی ہجماںی ارساں گوں
 دل و پیر گاہ و شودیت مئے
 دیار و عشق و در بند و
 وفاء و درواں چکاس ایت
 و عشق و سیمسراں سندیت
 جہد و استالان اندازہ کنستان و لہز انک و دیروئی و
 شپاں آچاروچی ماہ و
 تئی شررنگی و زیر ایت

نیکان و ماہکانے دنت
 ہشتہ کنت لہزاناں
 ھیال و لذتاں و شیں
 ماں امبازاں وتی زیر بیت
 ملو ریں دیدگاں دار بیت
 و چکلیت و دل و چیز بیت
 هیالے کنیت چہ آ زمان و
 زمین و ہشکی و بوسیت
 پداواتر بیت پتمن شگالی بیت
 هیالے کنیت کہ چماں ارس گواہی بیت
 و اندام لرزگے زیر بیت
 جہل و بند بند پیگ بنتان و لہز انک و دیروئی و
 و ارواہ و ول کنت و لیل و
 حیا لے کنیت و امبازیت
 مناں چہ دور سریں راہے
 پداواتر ی و نمیل ایت
 شگالی کنت

زند ویرانی ءِ آسرا سرچنگ
زاهر رنگ دگہ اندر ءِ پروشتگاں

ما کہ بشتاگ زند پہ تئی عشق ءِ نھاد
مھر ءِ درد چہ ونا چو بھا زرتگاں

ما مکن کت نہ کت دزگھار تئی بانی
اے مئے ورنہی انت چو ماسرگوستگاں

جہد سٹک چہ باور بکن من نیال دیدگ انت وئی ءِ
وش نیتکاں هضر چہ تو بانج بُرتگاں

مھر ءِ راھے دگہ عشق ءِ بندے دگہ
گام پہ گام منزل ءِ چو من سرگپتگاں

لیب لیب ءِ منی چم پہ کئے کپتگاں
من چو اشتہانی یے پہ تو ڈرک بستگاں

زند ءِ ہائیک مانیت ابید بے ترا
تئی شوہاز ءِ چہ پل سراط گوستگاں

جہد وھد چکروک انت یکجاہ نہ اوشیت مدام تئی ءِ
من کہ سكرات ءِ وھد ءِ ہم پشکپتگاں

کنزگانی سفر

رنگاں واہگ وتی

مٹ کنت سدیراں

وہد و ہمرائی ء

گلزین ءسرا

راست انت پیش ءاوا

جند ءس ءوتی

سنگ انت سدیراں

پگر ء جہانکیاں

حا کاں دزموش کنگ

ماں ہیال ءزر ء

سرجمیں عمرے ء

لہر ء شوہازگ ء

زانے بنگ کنگ

پگرے رویتنگ

ڈیہہ جبین ءسرا

زانت ء آجکیں نہال

ڈولے آپ داتنگ انت

شومتنگ انت ڈولے ء

نوکر رو دین کشار

اُمرے ویرانی ء

تنگ دتی وتی

ہروڑا دیستگاں

ہرتک ء واری ء

زلم ء زورا کی ہم

جہویتنگ انت شرتی ء بان ءلہز انک ء دیروئی ء

گلزین ءسرا

کنزگانی سفر

چون گوانیتنگ ات

کسے زانت ہم نہ کنت

اے گمان ہم نہ بیت

نکش دستانی ہنیاں رنگ
پہ من چو کہ عذاب بے برمش ء

واب گنج انت ساز مھر ء سرور
زیرانی رباب بے برمش ء

ایر کنگ زرد چہ جہد ء تنگ ء
شانک مدے تو گلا بے برمش ء

جہدے تھی کہہ بالاد چو کعبہ ء کنگ ء ہروئی ء

بوساں سدیر حساب بے برمش ء

درکپ نے چہ انیل ء سینگارے
زرد بریتلگ کباب بے برمش ء

جہدے پکڑھے کیفانی تاس اسر رچاں روئی ء
ایمریچ چو شراب بے برمش ء

کئی اے تلملیں لٹخانی
 شہد و شیر کنیں تاناں
 بلوریں کدہ انت کیفی
 کئی بادا میں چم انت کہ
 دتا گنداں ماں آدینک ء
 کئی آسک وائیں دید و کاں
 چو کر یاب عشق ء درگاہ ء
 ودار یک کئی ودار یک انت
 صیال ء مسکیں پیڑ گاہ ء
 ایتانی درامیلانک
 کئی چکاند گانی ترانگے
 چہاوست ء چواوشتاگن بان ء ہزانک ء دیروئی ء
 کجام رژنائی ء
 شہم ء ودار یک انت
 ایتکیں رھسراں تہنا
 ودارانی سفر گران انت
 ماں اپشالی ء اے کشک ء

ایتکیں رھسراں

کئی یاتانی باپشت ء
 بجیت مھرائی جیگ بندتی
 کئی زیبائی ء ماحکان
 منی زند ء گوں ہمگر نچ بیت
 جہد کئی ترانانی سوزمان انت ء ہزانک ء دیروئی ء
 منا بکشائیت درو ورنج

حائلے بکشا تگ
 سرگرایت دیم پہ دگپ
 جاہ و مقام ہو گریشگ و
 چہوتی مھر و گناہانی
 پداپلگا رگ و
 اے ہما بیٹ و کڈ بانت
 وہ دوسد سالان چے پد
 انگتہ مئے اندر و
 چونوک تیار انت پدا
 بندر و چے عشق و راہاں
 ڈوک و گاڑوک رنگاں
 جہ کینگ و آس و مدام چوان و لہز انک و دیروئی و
 عشق و اپشال سلگ انت
 بل دگہ دورے مروچاں
 مھر و فاء و سمران
 چومر مرا نکیں آس و پیم و
 انسریت و عوت و تسیت

کینگ و آس

کینگ و برانزاں گشتے چو
 حاک ماند اشتگ منی
 مھر و چاگرد و تینگ و
 ماحکان تا مورگ انت
 چاروھی ماہ ہم در انت
 شپ تھار ماہ انت بلے
 شپ جتانی مھر و جست و
 بیا بکن شھیں مرید
 چا کر و لانی پشت و

وہدے جمر و تا
مانشانت گوئے
ماہکاں گار بیت
آزمان سیاہ بیت
ماہ کو استال و تا
چیر کو اندر کنیت
وہدے در کائے تو
چہوتی کڈک
ہلک رژناہ چو
چاروھی شپ گشنے
اے گمان انت منی
چہرودے تاہیر کنیت
چم لیکو جنت
دست و چاپانی آواز
عرش و گوازان
ہلک بانور بیت
وہدے کائے پمن

گمان

در موجیں دے
وہدے جہلا و بنت
ارس و ہمرائی
حد اں زہیر کوئے
پارکت و لجم
موج تنیک بنت
مہر و لچیں زرے
وہدے تھناہیاں
جہد ترا گانی تہا
کوئچ یکت یکت بنت

عشق و آئیل بویں زرع
چولانی زہیر و ترا نگاں
درد ماں دل و زہیر و ک بنت
ترا نگ چوسا زہیر و یمل و
شرانی سیگار ک بنت
گم زند و ہمر اہ جوڑ بنت
سوچ انت بالاد و مئے
زرد بوسی و تلوسیت
ارس چورگا میگ و شل انت
چہ مئے ملوریں دیدگاں
یاتانی سالوئیں صیال
چہ روز انت تر مپاں عاشقی
ماں کو چک و مہر و مئے
امروز و دل بند و سرا
ثروگ انت مہرانی کشار
مہر و ملوکیں دلبر و ک
کل و دپ و و حد و گوزیت

مہر و ملوکیں دلبر و ک

چکاس و ہنکین و وتی
شرانی زہیر و دپتر و
پر بند و گالاں عاشقی
چوشے مرید و ہانی و
چہد ستمی چو مستیں تو کلی
شہد اوچو گرانا ز تلملیں

گھلگ گوں کئے کناں باریں
گماں اے تھل تھلڑیناں
کہ دید و کاں منی درپیش انت
چورژ نہیں بام و استال و
تئی یا تانی با پشت و
ہمک شب گریت وھیکاریت
جھانے و انگلیں درواں
وئی ارساں گوں شودیت ایں
گماں اے ننگلیں زردے
دلے بندیک کنت ہروچ
چونوک سوریں جنوزام و
جھوئی مھرائی بادگیر و زبان اہلزانک و دیروئی و
ھیال و جنتیں رنگ و
بلورین دیدگاں ارے
ہمک روج گیر کاریت بس
وئی اوشتا تکیں پگر و
زھیر و چپ و چاگرد و

کئے انت

کئے انت کہ پگر و جھانکلیاں
تئی ماریت و سر پد بیت
دل و اے سنگلیں باگ و
وفا و مھر و دوستی و
منی تھنائی و دمکاں
اے تاموریں جھ و زناں
جھد گش و پتنگ و چونوکیگ و
منی لال و اے ماھیں دیم

وت واجھی عواب

نراناں پرچی عباریں
 سروں گچ پر نہ بیت مرچاں
 چرے دنیا عوداں چے
 برے چومو جرے پیا
 وتا اندیم کنت هروچ
 برے گندے ماں بازارے
 چوسنگار بیت وتا درکیت
 برے چوپگرے جھانکلیں
 تیاب عاوژنا گانت
 انا گہ یک دمان عجنّت
 چکندے گل عبال بیت
 جہرے گنگلیں بت عپیم
 اپتک انت عملو رشتنگ

برے گندے کہ اوشتا تگ
 ماں لٹخیں سیاہ شپاں تھنا
 کہ استالاں حساب عانت
 گمانی گنگلیں امرو زع
 کہیب عوداب کنت ڈولے
 برے روت دور عگستا بیت
 چہرے لذتاں و شیں
 اے باریں کئی گمانیا شکریں
 برانزاں چوبیلشتنگ
 هوبلکیں آشکرو رنا هیں
 سالو نکے گمانی بوجیک عیات
 جہرے چولاں گوں اژنا گ انت
 نراناں پرچی عباریں
 ماھروچ رھگریں راھے
 بگندے بھت عچکاس
 وتی آجوتی عواب
 هوبلکیں باند امانا بیت

گریں امبار سارتیں زمستانی شپ
باپیں مھر ء بدن آس بیت میلشیت

نور شنزانت سرگوات گشیت گوے
الم ء زرد ء نیت تاوت پرشیت

تور دیگ ء مه اوشت جان کش شک باں
چه گماں زیادهیں زرد چو تلوسیت

جهد عشق ء درگاه باء سینگار مکن درملک وئی ء
حلک ء شار دمان ء وتاوت گشیت

وحدے کائے ء امبار کئے دیدگ ء
ارس ء شل دیدگاں زاهرانت وت هُشیت

جهد گپ لوگپ زء امراء آ که کنفاں دگشیت وئی ء
دل جبین ء چه درکیت انچو شیت

زیرانی زہیر ء ساز ء سرور
چنگ ء زبیل توار چماں تئی

لیب لیب ء بچار عشق بیتگ
دل کنگ ما و گار چماں تئی

کئے گوشت لہز نہ بنت سینگارگ
شار ء گالوار چماں تئی

جہدے عشق ء شے چو پکیری ء پرینت بیرونی ء
حانی ء رنگ ء دار چماں تئی

تو چو شوہازگ ء چیا دیدگ
ھر کجا بس بچار چماں تئی

کدہ بریں خمار چماں تئی
دل گشتیت بس بچار چماں تئی

جہدے پانہی چئی جتنیں ء گلےک امروزنی ء
کیت ء چلکیت یار چماں تئی

تو نہ بہت ماں جنت میں ویش نیا تک
دڑمنانی دپ گنگ باتاں ماحلوک

نیکہ من مست تو کلی نئے شے مرید
دیدگاں تہی شنک باتاں ماحلوک

نیت آروچ کہ ترا چمن پول انت
تئی گم ء آس ء بُرجاتاں ماحلوک

چم جنوک ۽ چم کپاتاں ماحلوک

کنیت و چکیت و دیگر پیشانیگ
آدمان و من مہاتماں ماحلوک

کہہ ہیں چم شانک داتاں ماحلوک
ابڈئے بانی مہ باتاں ماحلوک

چندے پر اپنی کوئیگ من اپنی شتر رگنی ۛ
چہ تئی ویدار ۛ زیراتاں ماحلوک

مرمر انگلیں آبرازانی ماں دامن ء
 تراونگائی ایتلیں ہمار ہسراں
 یا کہ مہرائی کشک ء ماں گڈمر ء
 یا کہ پلانی و شبوئی تالانی ء
 یا کہ شب چاروی ماحکان ء شہم ء
 دژمنیں استال ء شہمانی ماں دروشم ء
 ماں ہیالانی ارگیں چہ دیدگاں
 یا کہ یاتانی آدینکے عکس ء تہا
 یا گم دورو رنجانی جھانکیاں
 عشق ء بیوہ گاہ ء دیوال ء چہ نرہاں
 یکہ تھلیں شرابی تاس ء تہا
 چہ بلیں تہا تراونگائی گے انسریت
 من کجام نیمگائی شوہازیک بہاں
 مشکل ء کپڑگاں
 شب گوزنت روج ہلاں بنت
 برے ہاتر ء
 مریچی باندہ بگندے تو کائے پمن

شوہازیک

پخت لہز ء تہا
 چہ چو رنگ ء دل ء
 ماں کجام حلق ء دھر ء چہ دمکاں ترا
 چنت پدانی دلہند ء بوہ ء تہا
 یا کہ جوہانی سنگرتگیں سہسراں
 یا کہ کیفانی سررتگیں ماں کدہاں
 یا کہ جھانکیں سستا ء ماں بندراں
 یا کہ زہیرانی جبوریں آس ء جوش ء

ساربان مٹلئیں شوانگ
 بنگانی رمء جو کینء
 وانڈواں مگ حاکانی
 مٹکیء شپانک دستء کن
 سہبانی سمین سارتیں گوات
 ہورانی تمندیں برمشاں
 بلیء یلیں ہمر اھاں
 کئےء بدایت گاماں
 ماہکانی شپء رژنء دار
 استالاں ترپوکیں آزمانی
 پاساں ہر چھار پاسپانی
 جہد کے انشی مٹل کئے زبان اہزانک ء دیروئیء
 بیلا رنڈوانب ء بیلاں
 کاکھان ء یلیں ورنہاں
 بولان ء زہد ء دیپاناں
 ڈیرہ ء نہ ترسمیں چکاں
 چنگلوں منی ورنہانت

تپا کی ء بیرک

بلبل تومہ شہزاد درنگاں
 کوکھیاں کپوتوں بس کن
 نی ٹی تو مند بے برمشاں ء
 جنگل بس یکن سلواتاں

بیل ء همبلانی همراہ

روت ماں سنگرے نندیت

تیراں شل سریناں آس دنت

راج ء وژمن ء ونگ ء جنت

لوئو و نمزن ونگانی

جرنیل عفر هنگ ڈال واراں

راج ء وش نیا تکان هم

سرکار ء هماسر داراں

میر و مہتراں سرکاری

یک یک ء درشیت خچی ء

بس یکجا ہی تپا کی بیرک

نیا محجن ء بلوچ راج دوست ء

خچی ء بنت همراہ دُ رست

دیم پہ آجونی ء جنگ ء

کسے داشت نہ کنت دیم ء مئے
جہد کے پہ بلوچی زبان ء ہزار تک ء دیروئی ء

پوشاک

جہد کے پہ بلوچی زبان ء ہزار تک ء دیروئی ء

چٹانی مینماں اندرانت

لہزاں در آمد گون بیت

گالانی بڑہ گار بیت

راہ منزل ء وت چوٹ بیت

اگل هم سر ء روت موٹ بیت

دل شیشگیں زاناں پرش ایت
 امیت و قندل بیت تھار
 اوستانی بدانت چیر بیت
 شھدیں زبان و عاقبت
 زاناں تھار و نچ بیت
 مھر و ٹلنگو کیں توار
 بے برمش راہاں گار بیت
 زانتانی بنیات ہم سُرانت
 دست و کلموت بند بیت
 پگروں سراپے سر رچنت
 دستانی آستینک و شمء
 چواڑ دھاء مک بت
 بس کینگ و ڈوگاں جنت
 آمر دکہ براتاں چے سدانت
 چہ گنگانی ہم رمء
 راہاں وئی وت گار بت

جہدے پہ بلوپی زبان و ہر ایک و دیروئی و

باسک

رژنیں قندیل
 جہدے پہ بلوپی زبان و ہر ایک و دیروئی و

اے درواں شیر کن غشھدیں
 کہ بکشائیت مناماعل
 گوں و شیں لذتاں مھر و
 گم و یاتانی آدینک و

گوں اوست و پر شگس چولاں

زر و جھانگی و تھراں

گوں دھر و دزمو جیں کشک و

کنے انت کہوت بشوہا زایت

پوت یک منزل نور اھے

مراد و مھر و مستاگے

مکشی جاگے پوت

اے بھت و سیر لگیں ڈناں

کہ کرناں چے و دار یک انت

پھر و پھکے آپ و

چو شنگس کشار و انت

ماں چاگرد و قتی عشق و

مردانی گھیں بیتاپ

نگاہ و باطن و پشت و

پھر و رژنیں قندیل و

جہد کے پہلوئی زبان و لہز انک و دیروئی و

گنگیں و رنا

اے چو نیں و شیاں زند و

کہ روچے رھگر انت راھے

برے ماں تسمراں مھر و

برے ماں درد و کور چاتاں

سدانت و یک گور و اوست انت

دل و بند بند آماج بنت

برے در مان بنت ٹپ و

برے پیگ کنت زیاں

جہد کے پہلوئی زبان و لہز انک و دیروئی و

ھڈیشت مھر و چکان و

گوں مھر و دیدگیں اوست و

کدی تچ انت دل و بنداں

کدی براگاں و تہرت پخت

ھمک تھراں مے چاگرد و

سرپوکیں تلک چیر گپتنگ
 کئے انت کہ کنیت پھر مینا انت
 منا چرالم ۽ دست ۽
 بدیں زوراکى ۽ لومپ ۽
 لگوش ایت راج ۽ اندام ۽
 گلیں باندات ۽ امیت ۽
 بہ سنگاریت مئے چاگرد ۽
 بسوچیت راج ۽ بدواھاں
 او! راج ۽ گنگیں ورنہ
 چواب ۽ چچ بدورہ پاوا
 وتی ہکت ۽ شوہاز ۽ بیا
 گوں علم خزانہ ۽ ازباہاں
 کلموت ہدا بند بنی
 بیانکش کن کاگداں زبریں
 پہکت خوراستی ۽ لہزاں
 وتی دستاں مہ دُزپشت ۽
 چریم ۽ پد راہی ۽

برے عجب پہ ناز ۽ داب برے پہ چیر وکائی ۽
 منا ملام کنت ۽ روت نگاہ ۽ بے تواری ۽
 جہدے بلوچی زبان ۽ لہزاں ۽ دیروٹی ۽
 ہماکہ بولیاں جھٹ وٹیک ۽ اندر ۽ مدام
 یل دئے مھر ۽ دژمنان یلدئے بادشاہی ۽

دل انت کہ ڈریکھاں وتی حساب کنت نہ بنت حساب
 دل انت کہ ساہگ ۽ وتی نہ جل ایت روت پھائی ۽

پہ رھگوزی گوزیت ء روت دراندانی ڈول ء پیم
نہ جلیت پمنا دے نہ دنت مھر ء گواھی ء

پہ نیم چمی چارگے دل ء اڈینیت ء گوزیت
دل ء کہ بُراگ پرچنت پہ چارگ ء ہمانی ء

ہزاب من ہزاب دل ہزاب مھر ء کاسدیں
دل انت کہ سوج ء بوج کنت ء ذرک بیت پمانی ء

ما سار وت گنوک وت موال وت ملنگ وت
چول بزاں لیب دنت ء روت گمانی بے تواری ء

خماریں چمتاں بکت وارت ء درکپ ایت پہ ڈولے ء
ہما منا خمار نہ کنت نہ دنت مھر ء دُرہی ء

جہدے یہ بلوچی زبان طبع انکے دیر وئی ء
کدیں وائر بے کائے خیال ء تملدیں بانور
کدیں مے واپاں مانا بیت کدیں کہ سمبھیت بمپور

اگاں لوٹے تو استاراں چہ آزمان من رواں کاراں
پہ تخی دل وشی ء گولاں ہزاراں میل من کوہ ء طور

شہید ایوب بلیدی ء شہادت ء پد

اے چوئیں دور ء نوبت ء

آتلگ مروچاں مے سر ء

مات پہ وئی چکاں زر بیت

چہت پہ وئی زھگ ء شوہاز ء

کاڑیں گوہاراں دتوکیں

ارس شل انت چدیدگاں

اے دھر ء چاریں میمگاں

ھر کس پہ دومیک ء حسد

برات پہ وئی برات ء سمر ا

گنوک ء سر جتاں گرداں چو ابدال ء ہمک شہراں

چہتئی یات ء زہیراں من چہ دید وکان ء پہک ء کور

من کاراں مشکئی ویلاں پہ تئی بانوری ء پرداچ

ہماروچ ء گل ء بالاں من ء تو یک بنیں یک ہور

نہ کرزاں من وئی ڈیہر ء سکیں ڈن ء آلیب جاہاں

کہ چتاں پاپلی کت ماہ دتگ ڈولے دات انت سور

مے آوش نیاتک ہر روچ پما پنڈالاں سازاں

دل ء جزماں مرادانی نہ بیت منزل مے گار ء گور

دینت ہم گنگلیں ورنہ مناتئی آجوتی حال ء

چہ وشی ء شل انت چہ دیدگاں ارسانی گوماں نور

زھگ پہوتی آرتیں پت
 اے دھرھو نواریں دپاں
 کس داشت نہ کنت پرچی بلے
 زاناں مروچاں ہمبلاں
 براتاں گوں براتی ء شنگ
 سیاداں گوں سیادی سستگاں
 نوں گوں کے ء دھر ء تہا
 نندھو نیا دے تو کنے
 نوں گوں کے ء زرد ء وتی
 مارشتاں درشان ات کنے
 نوں پہ کئی اوست ء پدا
 دستاں بروتاں مشے
 ہر کس گوں دست ء وتی
 تو کہوتی دژمن تنگ
 اے جھلگہیں بازار ء چار
 ہر کس پہ یک تھو دو میگ ء
 دنان گدار شیت

وت ماوتی
 کسے وتی ماں کڈک ء
 نشت نہ بیت دل ایمنی
 لوگ ء تہا دلجم نہ انت
 بازار گردیت چکت ء پد
 باریں کجام دک ء تہا
 تیرانی تیر گواری بہ بیت
 نوں گوں کئے گوں اوست کنے
 اوست کلات وت پر وشتگاں
 جہاں وتی وت چچ کن
 واب ء وتی تو چچ بہ درھ
 تو اید گہ راجاں بچار زبان اہز انک ء دیروئی ء
 پہ شادمانی زندگاں
 یک دو میگ ء درداں وراں
 نیست گوں کس ء گوں کینگے
 تو چووتا نوں پرچی ء
 کورانی دنیا ء تنگ

دستانی گب مہ چوڑیگ پادینک ماسریں تئی
منگیر ء مھر ء پاکیں منجار مہ پیربات انت

بالاد ء سمبھینگ روح زرد ء سرگرگ تئی
بانوری ہتیاں گوں دست ء لکیربات انت

ڈگرانہ ء تئی مھر ء وحدے ایتک ماں من
مھر مہ وفا ء گوں تو سالوکیں ہیربات انت

چیرل عطا مہ رچھار سحر ظفر تئی مننت
اے شازانی نیام ء بیدار بشیر بات انت

باپشت ء ٹیل ء تو توسپ مکن او دیدگ
زانیتں مروچاں آ کہ پتگ تئی سیربات انت

مھر ء کتاب ء وانگ دست ء پکیر بات انت
جیگ بند ء سیر مہ ترانگ زگریں زہیربات انت

نکت مہ جوک مہ والیگ گرانز یگ مہ لرزکاں گوں
دستانی منگلک مہ جیگ بند ء ہیربات انت

جہد جالار مہ مرگ مہ پانچ مہ سرجیگ مہ مشکئی ویل
جارتھیں وتی سریگ ء ہیر مہ کبیر بات انت

جزماں کہ دلوں راہ ء منامھر ء نہ دروہیت
باورکن اے زرد ء حمر راست انت جوانی

جیب بند ء تئی ہیر ء کلپر کہ بشگ انت
آتار دیاں بو ء دناں زاناں شبانی

ستر چنڈیں وتی کاپریں بالاد ء بلد
ہو چنگ ء سروز ساز بہاں راگ ربانی

جہد زیران ء کناں سجدہ تئی زپتیں زہیراں وتی ء
من کاراں آ پر بند ء غزل تاکاں کتابی

اے بے نہیں بھتاں نہ منیت منی ٹیل
چو بیت نہ بیت دیدگ تئی بیت شرابی

رک رنگاں گلابی ء تئی چم شرابی
پہ چارگ ء شر رنگ ء ہو بنت ہرابی

جہد دل سیرج بیت چوں تئی شیرکنیں یاتاں وتی ء
گپت جن کہ تئی تران ء حبر شہداں گلابی

بس انت نوں دست ء شہارگ پہ بٹکی ھگاں
راج ء دیپان بہ بیت کسی دلوں تنگ نہ بیت

ساکاں پرش گلامی ء وقتی زوت بیا
نی چد ھوگیش دلوں گوں منا ھم سنگ نہ بیت

زرد ء کوھتاں گوں کئے ء وقتی درشان بکناں
واھگاں شادی سرپد مئے ھرنگ نہ بیت

جہد باز رپیپنگ پیگ مارا گوں مئے گپ ء پدا
پیشیگاں گشتنگ مئے سنگ ھو سر ء جنگ نہ بیت

دیدگ تئی دیم ء ملوری ء کدی دیست نہ کنت
ننگ ھو چارگ ء مئے ھد نوں شتر رنگ نہ بیت

گم سترگیش بہ بنت وٹی ء ھم سنگ نہ بیت
درد ء گیرانی پدا ھر کسی دل تنگ نہ بیت

پہ اواروکی وقتی زرد ء چی ء رتہ نہیں
زانیں کہ آجونی پہ لہز نوک رنگ نہ بیت

جہد راہ تچکیل چمئے بلے منزل اوں چماں اندیم
سرکپگ جمپ ء ھا دیم بس مئے رنگ نہ بیت

مستونگ ء انار ء شروپ ء نچور ء کلونٹ سہریں
شال سہی ء منگوچر ء کالیں کسر چون ات

بولان ء کلات کولواہ ء میناز ء ایٹکیں شہر
مے دشت ء گوردیم ء پلکانی گزر چون ات

میتاپ ء گیاب سورو بکو ء گوک باگیں
مے پلے آگورد ء کنکور ء گنر چون ات

آجگر ء کلیر سہریں گز دیمیں نہنگ ء شان
تمپ دازن ء گومازی ہوتانی اثر چون ات
چہدے پہ بلوچی زبان ء ہزانک ء دیروٹی ء

پشکپتگیں مے راج ء چچ مہمیں میارے نیست
سردار ء نواب جام ء میرانی نر چون ات

گیگاناں مگردیدگ پیشیگاں اے راست گوشنگ
گورجیک ء وتیک ء چارپیش ء وتی ہنر چون ات

اوبالی کپوت ڈبھ ء بیاگش تی سفر چون ات
آکچ ء چنالاں سولیں نیل بویں مے زر چون ات

اے مست ء حال ہوشاں نیست ترس دل ء ہچی
پرکھیں شرابی باپشت ء ہبر چون ات

نئے مہر ادا گواہیت نئے اوست ء نشانی ہست
ناسرجمیں چاگرد ء انسان ء قدر چون انت

چہدے دودلہ ریدگ ہست نئے پتا زبان استیں
میرتی ء کلات مند ء سرپازل ء کبر چون ات

چوں جوابدے تو حدا ۽ روج ۽ گرانیں مہشرے
بیا گناہانی نیام ۽ وت ثوابے جوڑکنیں

مارا نکسیں وت سروکاں راہ ۽ ہر وہد ذروہنگ
علم ۽ زانت ۽ رٹن ۽ یک دراجیں تیا بے جوڑکنیں

پرشت ۽ پرش ۽ کینگ ۽ توم ۽ بیا وگلوج نوں کنیں
وہد ۽ لونانی سوالانی جوابے جوڑکنیں

جہیا بنیں سیکجاہ گھمندست ۽ پے بلوچ نام ۽ مرا ۽
راجی جھد ۽ دژمنناں پے یک عذابے جوڑکنیں

بیا بُور دیدگ توگوں وت پیر ۽ ورتاھاں وتی
یک بالیں شادی بالی گرا بے جوڑکنیں

جہیا روئیں باگ ۽ وتی اجلیں گلا بے جوڑکنیں
بڑگیں راج ۽ ابدانیں کتابے جوڑکنیں

ہوسو سو کی انت

نئے برمش ہوتواری نئے گرائی ء کثیت

نئے جمہری ہٹ نئے ہور ہور گ

نئے کوشے کش ایت ماں اے ایل ء

نئے تہد گریں لیوارے کش ایت

اے نیلیں رنگیں کہ آ زمان انت

زرد ہوا سپیت

منی زمین ء اے پراہیں دامن

چوراڈراڈ انت ہوا چاک چاک انت

نئے کیت تو ارے آبلہانی

نئے کوکوحانی تو ار پوتی

جہد نے ناگے کیت جہانانی ء ایلز انک ء دیرونی ء

نئے روج ء نک ء من ہش کناں جھج

وڑیں یک برمشے آہنگانی

نئے آسکی پا دراپ نے سید

تر دانت ماں اے دیار ء

نئے شال ء گرماگی برف گوارانت

امیتانی قندیل

من تیاب ء لمب ء اے نیلیں

کہ چولاں گنداں ایتک ایتکاں

جہد نے ناگے کیت جہانانی ء ایلز انک ء دیرونی ء

نور چک ہوارانی نیام ء حلوت

نئے ماں زمستان و تہد کش ایت
 نئے تنگو ری کلونٹ و ش انت
 نئے سروپ مستونگ و تاند ارانت
 نیکہ اناراں سھری مان
 نئے زامرائی آ صورت سبز انت
 نیکہ کنر تاک وھنیا ناں
 چورنگ مان انت
 نئے کچ و سبزیں چنالے گوانیت
 نئے کلبری وازاں مان کنش
 نئے شیر و شیا و نچ نیکہ
 پیرانی تام و ش انت
 مئے شاعرانی کلم چوبند انت
 ہوز ہوزکا رانی زانت بیگواہ
 مئے راج سروکاں زبان نیست انت
 ہو گنگ و کز انت ھو کور میماں
 ھو وژ مناں و ت اے دوست لیکاں
 ھمول نیست انت و اچ راست و

جنت سودا و راج و ھروچ
 اے و ت گلا حانی مول مانیت
 من یکبر و ت اجکہ بیتاں
 اے چو نیں دیارے اتلگاں من
 کہ چ نہ گوانیت و چ نہ مان ایت
 بل و نہاں من نہاں من دلپروش
 نہ کشاں دست و و قی پے اے
 راستی و ماں راحاں
 پر چیکہ ھے گہارانی نیام و وور و گستا من گندگایاں
 و قی ایتانی باند و قندیل و
 رژنائیں ترپوکیں پمن
 جہمیش انت ھمل ھمیش انت سنگت و دیروئی و
 من قی آ جونی و راہ انت
 بلوچ و و ت و اچھی شینگ
 ھے ایتانی و اب و گون انت

دروت ہو درہبات ہو سلامے مھرء پتہن گون بکن
زردء ہوناں چہ شلوکیں زہیر ہو ثرا ناں جل گشاں

گنجتیں زردوں ہمیش انت تلوس ایت پہ گندو کے
دیدگاں چہ زہیرء ہوناں ارسء ہاراں شل گشاں

شے مریدی عشقء آسء چو سچان انت زرد منی
عزنی مھرک ترا من سیدی حائل گشاں

چمن کجام نام گء بے نازیناں ترارا مھری
شدی ہو گراناں ہو ماحل یا ترا بائل گشاں

شپ جتانیء گوزانیں زرد منی چو موگل انت
ساہ ہمگرنج انت تئی مھرء دیدگء ہمبل گشاں

شھدیں لغان پیگیں تئی دیمء گرکی تل گشاں
لال ہو یاقوتاں تئی جیگء گوہریں تمل گشاں

عشقء اپشالیء کشکء گواز کنیں ما دائمء
محکمیں رھبندء مھرء پُروشء مشکل گشاں

بمبھیں پیرگانی نیامء تسبیں گیوارء کشک
پرپکیں رک ہو انارکاں چماں سیاہ سنجل گشاں

جگر بُن انت منی سینگ ء ھمانی یات
گماں پے زیادئیں دل اندر ء کہ مانرنگ

مروچاں دور ادا لوگ ء سوچ پُراں بُت کن
ھمے پُرانی ھریداری ء دلوں بُرتلگ

ھماکہ راھاں وقتی مھر ء ھمبلاں ڈروھت
گڈا اے راست انت کہ مھرانی بُراگ پرتلگ

جہد مراد جات ترا ڈروگیں راہ ء راست وقتی ء
گوزنت چنت سال پرے ہاتر اسروں گُرتلگ

منا مہ رتپیں چد ء گیش ھج نہ سگاں من
ھمے وڑا کہ من بچ دو دوسال گوازیٹلگ

ھزار رنگاں من یک رنگے شوھاڑیگاں
ھمے ودار ء منی زند ء بھرے وت گوتلگ

جھان ء ٹرندیں اے گماں تو چون رسین ء ونا
وقتی ماں کوپگاں اے راج ء باروت زرتلگ

جہد منی کہ راج ء اے ورنہاں چو کہ مانجٹلگ
ھو چاک زرد منی باریں ساہ کجا رتگ

گار و گساریں آ مردا تو کئے دست و دل و
دل زدگ بیت آزگیں مئے چو کہ ریش و ہون بیت

زاناں من بوئیک ہاں و الم و بش و بش وراں
مئے وڑیں مھر و پکیرے روت آئی و گون بیت

مھر و اوست و چومہ پر و ش کہ بند و بوجے گران بہ بیت
چکدگ مئے یاری و کہ پیش چہ آئین پون بیت

تو کیں کرن و تیزیں گاماں بیا و تا ہم گام کنیں
پرشت و پر و شیں دھر و راج آزات چون بیت

ما کدی گشتگ نہ لوئیں راج و پ و مت واجھی
بے بنیں بھتام و تو ناں راج و چون راہشون بیت

چہ چنت ڈروہیت ایں ترا و چنت ہاں گون بیت
دل مہ لوہیت آئی و پتمن سد چو شیں نیمون بیت

رژن گاریں
 کہ چنت کرمانی کرن گوشتگ
 وقی مرادانی منزل ء
 جھانگندیں
 چو پرشت ء پروشانی
 آگبارانی کہ مانپوشنگ
 ہوزانت ہرکس بلے پہ زانت
 وت نہ زانتکاریں
 بگند اے سر زمین ء ولبد ء
 کہ چاک چاک انت
 رواناں یک منزلے ء انجیں
 جزاناں راہ ء دراش زبان ء ہزانک ء دیرونی ء
 کجانت
 ہمک دو سالاں چے رند منارا
 اے ونڈ جغت ایں
 برے و سمر دار ء میر ء نام ء
 برے تیاب دیم ء جار ء پشت ء

میارگ

دل کتاب ء کہ سچ کنناں من
 من گندن بازیں جیوگ ء انت
 یک کنڈے مے آئیل ء ہمبل
 چراگ دست ء جغت ء پرس ء انت
 مے واہگانی ہامیرا نیں

برے پٹھان ء بلوچ ء نام ء
 برے ماں کھندی زبان ء پشت ء
 برے مری ء برے ماں بگٹی
 برے ماں زھری ء کمرانی
 من چنت ونداں
 چو بھر ء بانگاں
 کجام راست انت
 کجام روانت نوں
 کئے ء بے ڈوبار کئے ء بے سہرا
 کئے ء کتگ چو کئے ء گوش ء تو
 مانج میاریگ ماکل ملامت
 بلے میار ء و سک نہ زیریت
 میار منیگ انت
 وت انت ملامت

جہدے پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء دیروئی ء
 میاریگاں مامیاریگ ء تو

نیم راہ ء مارا یل کت وت گلائیں لیڈراں
 زاهر ء زیناک ء ڈولدار انت تنکلیں چادران

نئے منی پگر ہوئے منی سوچو، رکت کتگ
من ہما صا کہ دھ دو سال ساری چیزگاں

چوں وتی راج ء دست وت سودا ء جنال
درکسانی ء راج ء ہجاری چیزگاں

راج پہ آجونی ہما وشیں لذتاں
من نہ دیست وشی دائم ء رہچاری چیزگاں

ہو بہ بنت یکجا ہوتا پاک یک دست ہر بلوچ
یہ ہمے روچاں کل تلہ گاری چڑگاں

ہو گل انت مے نلیں ورنہ مپتیں گپانی پداں
گال ء گپتاراش کہ شہد انت لبراش قیمت گوہراں

ہر کسء چار کہ گوش انت بس اگل ء کلاں من بلے
ہو نہ شینگ من ہرام انت کل گشت من مہتراں

بس وتیگانی میارانت گوں دریگانی سوال
مانوشنگ چاریں نیہاں راج پتاگ ڈنگراں

ہو گشت کہ جہروں گردانت نہ گوارت ^۱ وڑا
چو گشتے کہ گرد گروک انت سیاہ ^۲ چشیں جہراں

نے منا زہم نہ تینگے، نے پکارانت گشت نہ ہوں
علم نہ زور نہ بیا ہلاں کن دھر نہ زوریں چاکراں

رنگ بدل پتنگ ھو منی پوشاک ء بے
سیرت ھو سوت من ھما پاری پتنگاں

شوانگ ھو ازگاریں گریب دھکان ھو شپانک
راج ء رھشون ء گون من ھمکاری پتنگاں

آرتپس پس ھو ملھیں ماتانی زھگ
ھر تک ء جھد ء راج درواری پتنگاں

تو وتیگ ھو انگت ء ڈوبارے منا
تئی چرے گپاں ھو گلگداری پتنگاں

ھو جنگ گپ من راج تپاکی ء آلم ء
اے اگاں جرم انت من گناھکاری پتنگاں

جھدے پہ بلوچی زبان ھلزانک ء دیروئی ء

نیلام مے واھگانی بھشت زیوریں ڈکار
کسے نہ انت جست ء کس ء سا ھم نیست

چو شیں بچ مزن بیاں کدی ماں شاگیں گوانزگاں
دیہ پان بیاں اے راج ء مناہچ گناہ ہم نیست

هریکے بگندے وقتی زات ء پشیدیں
پچارگیں بلوچ ء کس ء تمناہ ہم نیست

مانزنگاں در آمد نیل بوئیں مے زء
کئے انت بداریت لشکر ء چو شیں سرمناہ ہم نیست

زرد ء بدانت حال ء باندات کہ چے بیت
اے ابرم ء تنیگ ء چو شیں هچ هدا ہم نیست

شارِ وقتی پکیری لہزاں گوں لب کنت
دل سیر بیت چے پیم مناہچ گناہ ہم نیست

جہدے پہ بلوچی زبان اہزانک ء دیروئی ء

مرچی حالے گوشاں کپتگ دل و شیں
کلمائی کہ کرنے پُروشگ دل و شیں

دوریں ر احساں تھنائی ارواہ کشیت
آگوں بیلاں راھے رہتگ دل وش انت

گام پہ گام ء روچے اُم منزل کئیت
یک دست یکجاہ وھد ء گشتگ دل وشیں

جزماں مرچی راج ء بلوچ شاکامی کت
دہ ہشت سال ء پدھم رتگ دل وشیں

آکہ پرشت ء پروش آماج راہ اوں گار
گوست ء منیگ ء چے چے گوستگ دل وش

نذر فدا ء نذر نذر جھدانی اوست
زیکیں گاریں مرچی رتگ دل وشیں

BSO ء یکجاہی ہر اپر رتگ ، بے فسوس! کہ اے یکجاہی ء بی ایس او نہ سانسک

ء پد پرشت ء پروش آماج بوت -

بیا

بیا کہ مھرائی بانکلینک پٹاں

بیا بہار گاہ انت میتگ ء حلاکاں

ھو مگ سول دیم ء چرا نیگ انت

شوانگ گوں مٹھی ء وڑے ملکیت

شیر ء شیا انجیں زید ء پڈولے

کانیگاں لردیں آپ تالدار انت

آلکوباز انت مے آلیب جاھاں

بیا مئے کنکور و گزیر انت
 ماش پرماش تئی کڈبانی
 زروک انت سول و آچگر دگریں
 جنگلاں سبز انت نال کھیرانی
 سارت انت نوں ساہگ گز نہنگ دیم و
 کوز انت وش تام گزی و بند و
 مئے بوگاں سرلت گلاہ انت بیا تو
 ول ڈگاری شریر انت زید و
 کوٹک و تیجک امبری باز انت
 سورچک ماں ڈیم و وڑے کتار
 بیا کہ آئین انت مچکدگ اوست و
 ریکوانت پشناھی کلونٹ زردیں
 آپد اندانی شیر کن انت پوگس
 بیا کہ نوں دشتاری ورائیگ انت
 بیگم جنگی و گوز لیگ ناہ انت
 نوک وراں پیتگ ناہ علینی
 پوڑے ایر انت ناہ شگلز دیم و

سندھ پات ڈولے و گوپانی انت
 تو رماں کانزگ و شم و درنگ انت
 کپو و آرگ کچنی پیشبند
 دھکان گوں چیمالاں وڑے نال ایت
 بیامنی اشکندیں دل و واہگ
 گلاہ انت ہوش مئے سر بوگانانی
 سرگرا انت ورنہ گوں اشکرا نرے و
 ڈروچک کہ نیم بال انت وڑو ڈولے
 چوریگاں کوکار انت ڈگار بنداں
 بیا حالاس پیتگ تمکار صلک و
 بیا کہ مہرانی بانکلینک واریں
 مدتے بیت کہ تو چدر پتے و
 نئے کلوه برمش و نیکہ احوالے
 بیا کہ نوں بے تو زند جنجالے
 بیامنی امروز و گلیں ہمراہ
 بیا کہ نوں ڈکالیں ابیدے تو

زیبا ہو ڈولداریں حیاں
 تئی کا گدیں لہانی زر
 بکت وارت ہماریت لہرتے
 دراجیں زمستانی شپاں
 امبازیت باپیں تئی بدن
 شنگیں انتہ چمانی سرا
 سیاہ بوزیں مہرو تئی
 پہ ڈولے لٹلک شپار
 لب واتاں یگانہ شمع
 پر کیفیں چماں اہوت
 دائم گوں خلوت کنگ
 جہد بے تئی بے توری گشائے
 پٹن جہان نک تراتگ
 لہانی چکندگ تئی
 دراجیں دپ و شہدیں توار
 تنگیں چمانی بھشت
 بالاداجگیں سومری

بادام چم

تھنائی لہجیں شپاں
 من تئی زہتیں
 شریات کاشیں منا
 روکیں چراگ آچو
 وٹ جھل کت پاس اول
 ورنائی جو شہدہ
 مرچی پدا گیرانگاں

مہر میں انار کاں لہو مکیں
 دنناں کچک ہو آمڑیں
 جیگ بندہ آمبو پستکیں
 مہر و مسیت تہی ماہیں
 بروان کمان پوز شینگیں
 کاپوریں بالاد شینگیں
 کدہ خماریں دیدگاں
 کبگی رواج و شینگیں
 برپیں بدن بادام چم
 شیر و شمیم لہانی تام
 آسک و ابیں چہانی خمار
 مہر و لہو کی دخترک
 رنگ و چو ماہکان عتب و
 چو چاروھی ماہ و گمان
 کاڑنی بانک ہمسریں
 زرد و شمو شگ چون بے

چند سے بلوچی زبان عزیزانک و دیرونی
 لہاں گریگ عشق و تہلیں درواں مئے چکار کنگ
 زہیر و گماں ہوراں گورنگ پتہاں ارس و ہار کنگ
 کونشیں اندام و نازک زگریں اوستانی اوتاگ
 گوں زری نوواں سارتیں سمین و وشہوتی آتار کنگ

عشق ۽ راحاں سراں دست ۽ اشتاپ اشتاپ جھلا دیں
مهرانی ھنکین ۽ شھر ۽ کلگ ھم ماگار کتگ

چم بلوریں پُرانت سجاہ سرریچ انت مهر ۽ متاگ
ترس ۽ چاگرد ۽ دودانی کوریں دوستے یار کتگ

تئی گلیں مهر ۽ داتلیں سوگات پہ ما زند ۽ چکاس
بازاں وفا ۽ سیمراں مهر ۽ پھک ۽ ونا لاچار کتگ

ثرانانی بجاہ مے سگ کرگین وابانی بیگواہ
ارواہ گوں زرد ۽ بجیک انت اس ۽ چر ما پار کتگ

چم شل انت ارسانی رگماں دیدگ نمبیک بنت ھروچ
درد ۽ ارماناں گل رلکین امر ۽ تئی رھچار کتگ

جہد ۽ بلوچی زبان ۽ لہز انک ۽ دیروئی ۽
کروچ پادانی یا پداں تو عہد ۽ کہ نھنگ ودار پرتو
دوگام ۽ بیا گوں بگندے راھیک اے راھسراں چار یار پرتو

چنوریں پتے تو اشکگ کہ نیائے مرچاں مے دیار ۽
مہ بیت چو کہ منا چے ساری تئی ودار ۽ ہزار پرتو

کئے انت میارگ وفاء کشک ء کہ پتنگ اوستانی هورکیں راہ ء
بمانیت دستے کہ اوست ء باندات بگندے کرنے ودار پر تو

خمار بریں تئی دیدگاں چوتنگ دلوں مئے ماں کیدو بنداں
ھمائیں تاہیر پشت نہ کپتنگ اے شنگیں چم دار ء پر تو

مہ پروش دستانی منگلکاں ژلیک ءے یکیں توار مانیت
اگاں کہ کائے منی تو پُرساں مرتج ارساں من گار پر تو

ز ریت باریں تاں پُخت وھداں دلانی دریلگ اے بے زبانیں
اے عشق ء چکاس ء چنت رنداں گنوکاں بتگ کرار پر تو

نحیت تاہیر کترھے ء اے زرد ء بے برمشیں آکھی رنگ
کئے انت چولانی دیم پہ دیم ء چراگ دست ء میار پر تو

جہدے یہ بلوچ زبان و لہجہ انکس ء دیرونی ء
سباہ ء مستیں سمین پہ تئی آھک ء گل بیت
تو چومہ شنگیں وتی زلفانی روج محفل بیت

جگر بن مئے زرد ء آس روک عشق ء
تئی جتائی ء پگر ء صیال ء دل تل بیت

ھو سے نیست ء مستین ء بیا بکن امبار
ہمے تو اے گناہ کنیت ھور ء ترونگل بیت

مدام تلملیں دلہند ء ویناں بازار ء
گے ٹرھیت پدا سھتے زرد گوجل بیت

ژلیک ء نئے توار نیکہ منگلینکی برمش
ھیال ء موسم ء منت کہ پمن محفل بیت

بے ریائیں حساب کنیں کعبہ ء بنانی سراپاں
گناہ ء آپ بہ بیت آس ہلکین ء جل بیت

کمایاں دیدگ ء لہزانی گال ء پر بنداں
تئی کماٹکین جیگ بند ء ناز بوہ پلن بیت

جہدے پہ بلوچی زبان ء لہزاناںک ء دیر وئی ء

منا تو بل کہ وتی رنگ ء اوژناگ ء انت
تو چو مہ کوٹیں مناسکت بُرازناکاں من

اگاں تو سنگ جنئے یا پہ لٹاں مانندئے
بُن ء مہ کوئڈ منی نوکی نوک تاکاں من

ترپوکیں کسے ذراج دپتراں بہ سنگرات
ہما زمین ء وتی ہشک ء پلکیں ہا کاں من

اگاں میارمنگ انت گڈا میاریگاں
گوش انت مھر ء گناہاں چے پھک پا کاں من

تنی گماں چے اے دل چرنگیں ڈگار ء انت
جبین درتگ ء دل راڈ چاک چاکاں من

اے راست انت لچہ ء دستونک من ہم پر بنداں
بشیر، عطا ء ظہور شاہ ء پا د ء ہا کاں من

جہدے پہ بلوچی زبان ء ہزانک ء دیروئی ء

مھرے بھار گرے یا پہ دوست ء بٹانگے
انچو و شرتر انت کہ وٹا پڈر ء بکن

مھر ۽ ملوکیں بانک ۽ گلگ کنگ پن
مرچاں تو چیر ۽ اندر ۽ وتا زاھر ۽ بکن

بازار ۽ مردماں گوں چیا رنگ ۽ زاری انت
اے توک ۽ کینگ بگ ۽ بزیر ۽ گور ۽ بکن

اے چونیں دود ۽ رماں منا انکراں کنگ
توٹاں بزیر پہ وت شکاماں سرا بکن

ماہ چاروگی جڈک ایت زمستانی شپ پدا
امبازاں باپیں گرتی پشک ۽ گور ۽ بکن

ھو دوست دیدگ ۽ را چیا بدگش ۽ مدام
مھر ۽ ندے مدے بے دروے درا بکن

جہدے۔ بلوچی زبان ۽ انک ۽ دیروٹی ۽
گے یاتراںکے درویں دل ۽ زھیر تئی
چے پیم ۽ چون گوزنت شپ تئی پکیر تئی

ھو نوشاں تھلیں شرابانی کدھاں ہر شپ
بگندے کترھے بے حال تران ۽ گیر تئی

چوں دل زدک نہ بیت پُر مھریں دیدگاں شاکہ
خماریں دیدگاں پُر کیفیں شپکیں تیر تئ

بلڈ و برمش بدے ناچ ژلیکاں پادانی
ہمک راہ و سرا داد دینت میر تئ

برے برے ادا مھر چه زر سودا انت
بریں همودا کہ بچپار چه تو دیو تئ

بہ شنگیں مھراں مسکیں ماں کوپگانی سراں
بہ چنڈیں کاپریں بالاد و مست پیر تئ

پروش ایت شینگیں اندام ماں منجوانی سر و
کئی پہ بھت و چو بھتاو انت لکیر تئ

ھیالانی مچکدگ

جہدے پہ بلوچی زبان و ہر انک و دیروئی و

کئے انت کہ و اباں مانا کنت

ھیالان زرد و تا موریں

تئی بانوری و یا تاں

کہ گال و شتر پر بنداں

وئی موجیں دل و حالان

سیاہ کنت کا گداں زیریں
 وتی زرد و گوں ہوں و رنگ
 کئے انت ماریت ہمر پد بیت
 اے گال و شمار و لہزاں
 کہ در کایت جہین و چے
 کئے انت کہ کیت و رکن بیت
 منا چوتے بد و اھاں
 دو پست و دو سال کبل انت
 ہمے امیت و باندات و
 کہ شکر و ناھیں سالونک و
 کیت کلمائی و پروشیت
 منی و اباں کیت مانا کنت
 علی و کیگدیں مھدیم
 ہوشو ہاز و دل و زہیل
 منیر و سیدل نامکپتیں
 کسر پے محمد و شینگ
 تو ارا انت دیدگ و گو برد

شوہاز و تلوس ایت چات
 پانی پیرل و اب و
 ہور چار تنگ درواں
 نصیر و پلگدیں ماھکان
 بشیر و مھر میں دشتار
 مرادے ساحریں بانور
 مبارک قاضی و ماحل
 تلاھیں حائل سیدی
 مجید و تملیں زربار
 عطاء و چلگد گونگیں
 کدیں بانور بیت باریں
 جہاں کدیں شیر میچیں گور گوار انت
 مے زید و کچراں ہشکیں
 کدیں دھکان آجو بیت
 شوان و بزرگ و ساربان
 چمبر و لہجہ و بنداں
 کدیں زورا کی و سانکل

لکشگ بنت چہ اندام ء
 ہمے امیت ء شوہاز ء
 بیانوں سر گریں راھے
 گوں بیل ء ہمیل ء یاراں
 گوں علم ء زانتہریں اوزار
 گوں زانت ء تیز دپیں کارچاں

بیا گوں دژمن ء راج ء
 ہک تھراں میڈیں جنگے
 بیا زلم ء جنتر اں پروشیں
 سبق راج دپتر اں زیریں
 بیا یکجاھی بیرک ء
 مثالی جوڑ کنیں ماتو

بیا حسد ء کینگ ء گوگ ء
 چہ ہنڈالاں گوچیں دور دینیں

بلوچ ء نام ء دنیا ء
 چو منڈ یاکنیں بالا

امیت

من بے
 شپ جتیں زند ء موت واہنداں
 گمانی ایرجیرگاں من
 زہیر ء تاکیں درواں
 گوں ہمگر نچاں
 گم ء دردانی تریکولاں
 کہ سمجھت زرد ء مات بنداں

65

چکر دی کنٹنگ نیگ

ایرکپ انت زردو

جبین و اندر

اوتاگ چینگ بنت

و جنت چو سخن عویم و

منی اندام و روح و شپ

دو پست خود هشت سالیں

منی او پارو چکاس

کہ چوں من سلنگ تئی زلم

بلے کہ وہدھمانت چو

نواشت ایت یکشا یکجاء

گشت که ہر تھاریء

ماں باپشت و بلیت رڑنے

ہمیشی عوام آجونی

بگندے راج عورنا

تج بہ لرزانت چہ وقتی وابء

یہ تو یک منزل لے پول انت

سکتا ہو ڈوک ہو ڈلاں ڈیہے

بہ پلکارا نت پہ امتیہ

تیاب و ارز نہیں ریکاں

عُودِ شَتِّیْ مَہلِیں پُلکاں

تلا رُو کو چک رُو کو صاں

اے شہرِءِ ہلک و ہزاراں

ہے سنگارانت

گوں علم و زانت عوزانتکاری

چپکاس انت وتی بھت ء

کہ بھت عو آکت انگت

بلوچ راج عیہ رژناہ انت

جہمے امیت و باندات و ان عزیز انک و دیرونی و

وقتِ لُز اے کمایاں مَن

بگندے شراں مانا بیت

چلے سمبھنت ڈولے

مع امیت عبادات

کہ بنیت وت واجہی پتا

تی ترانگانی وشی

پہ من شحد غولدت ۽ تمام

تراچوں مہ لیکاں پہ وت

توئے واہگانی ارمان

منی کوھنگیں تو یات ۽

منی مھر ۽ بند ۽ بوج ۽

گم ۽ درو ۽ زہیر ۽ ترانگ

منی رگ رگ ۽ تو مان ۽

تراچوں وتی مہ لیکاں

توئے ماہ چار دھی نوک

منی زند ۽ ہر شپانی

توئے سار تیل شپ زمستان ۽ لہز انک ۽ دیروئی ۽

منی جنتیں ہیال ۽

توئے رژن روج ۽ برانز ۽

توئے گوات سارت سمین ۽

تراچوں وتی مہ لیکاں

غل ۽ زہیر ۽ توار ۽

بلوچ ۽ چجار

تراچوں وتی مہ لیکاں

تراچوں مہ زیریاں پہ وت

منیز ند ۽ ہر تک ۽ تو

منی زرد ۽ پٹ ۽ پول ۽

جہد منی ساہ ۽ جان ۽ ارواہ ۽ لہز انک ۽ دیروئی ۽

منی زید گانی روک ۽

توئے چنگ و شمس آواز
 توئے ساز ہر سوز و
 توئے راگ ہر باب و
 توئے بنج و ہر زیل
 تراچوں وتی مہ لیکاں
 منی شمر و گال و گپتار
 منی گال و لہز لہزے
 منی چمانی زیباہ
 توئے لہز شامانی
 منی ایوکی و سنگت
 تراچوں وتی مہ لیکاں
 منی پگر و مازمان تو
 منی سیاہی و کلم و
 وتی ہوناں گوں رجیناں
 پتو لہز من کمایاں
 توئے زانت و ہرنشانی
 توئے زرد و لگلیں آواز

تراچوں وتی مہ لیکاں
 تنی خاک پہ من دست
 تنیں کوہ ہسار و کوچک
 تنی سکت تمار و گریشگ
 تنی زید و ڈن و سیرنگ
 توئے راج و اب و مانا
 منی پیر کی میارے
 تراچوں وتی مہ لیکاں
 ہمک مات و ایلوہانی
 ہمک گہارے تو سرگے
 ہمک برات و گالوارے
 تو واکھ ہے پتانی زبان و لہز انک و دیروئی و
 ہمک کاڑ و چاپ و برمشے
 توئے ہر بلوچ و ہجار
 تراچوں وتی مہ لیکاں
 تراچوں وتی مہ لیکاں

مے دل ۽ واہگ چے پیہم اشکند بنت چوہم نہ انت
وش نیاتک مھر ۽ چہ وھد ۽ پیش مریت چم سارت بنت

ما و ابدالیں تئی عشق ۽ وداریکیں مدام
چیروکائی پمنا چو درکیت چم سارت بنت

کنیت ۽ چکیت شھدیں لفاں لب دنت پہ رھگوزی
ماں صیالاں کنیت امبازاں گریت چم سارت بنت

مانہ گوشتگ سرجمیں باشپ تو بے کند گوں ما ادا
وھدے سھب ۽ ایرگوات ۽ سرگریت چم سارت بنت

تئی کشکی چارگے گنجیں پہ دیدار ۽ دیدگ ۽
ھمسر وکاں گوں وتی ھروچ گوزیت چم سارت بنت

ماھکانیں سرشپاں رڑلے ابلت چم سارت بنت
دل ایتگیں مولماں پہ تو زریت چم سارت بنت

پرداج

بیامنی پرداچاں برات مھر ۽ مینگاں
چہ گل ۽ ہلک ۽ پتوئے بیاریت پتہ
اے مناقول انت پتہ تھی سیر ۽ سالکمر
مھر گور ۽ کاراں تھی ہلک لوٹاں پتہ ترا
مشکتی بوہ ۽ بحرینی لیم مکملیس
چہ دبی کویت ۽ گوہریریناں گوں کنناں
لیلمیں جارچٹاں دیاں روچ ۽ کولواہ
نکرہیں دُڑاناں دیاں کچی زرگراں
ٹیٹوکی دانچکاں گلیں کوہ ۽ زامران
نوشکی ۽ دوچاں گوں ٹٹ ۽ جالاریں تناب
مھتران تمپ ۽ پھر کی دھکاناں توار
گوں جگاں گوکاں نکرہیں دشت ۽ سردیاں
شیرکنیں حلواہ گوادری سھر و گوں نگیم
گچن ۽ گچاں ارزین داناں کوچگی
کھر باوشتائیں کلونٹ ۽ نجگوری دوتاہ

توت مستوگی سروپ چہ شال ۽ سیمراں
کوز ۽ پس ۽ او پتیر تگراں ۽ زھاں
مھر بھارگاہ ۽ شیرشیاں نچاں گوں بوراں
آلکو ۽ مھر پد سبزکیں شمشانی کٹور
سرگیں زید ۽ بیل کنناں
کاراں پتہ ترا
شیرگی ناہ ۽ آرگاں کپوختی
گوں دوسد سھر ۽
پست پس ۽ گوک ۽ انگت ۽
پست من مندی دان گوں
سے گوئی شکر
چہ چارنھنگام ۽ سے ڈکاراں ۽ لہز انک ۽ دیروئی ۽
چک ونداں دیاں
اے اگاں کم انت
بس سرین لٹھاں پرپکیں
سرجمیں گویر ۽
دیاں مھراہ دیدگ ۽

ۛ بگوش پلگارات وتی دستونکاں وڑے
 سیرکلیں وڈان ۛ سلام سرکن کشتی
 سرکن درهباتاں کریم دشتی ۛ حمید
 پہ گور دیم ۛ سیل بکن تو پہ رھگوزی
 تمپ چلوگی ۛ دازن ۛ گومازی ملانٹ
 پیرل ۛ کبر ۛ گوں بشیر زیارت کن بگوز
 خان رشید خان ۛ جست بکن اھوالے وفا
 پازل ۛ مند ۛ ہم منی اھوالاں بہ بر
 چہ نہنگ دیم ۛ گر درا گورد ۛ بہ مند
 گرسلاماں چہ دیدگ ۛ بیوس ۛ مجید
 گوشدار گالاں چہ ثار صدیق ۛ منیر
 چہ گیاب پتلیں گوھریں اکورو بٹو ۛ منی
 سرکن حال ۛ عاجز ۛ میرول قومی ۛ
 گر وتی بالان ۛ بیا پدا واتر تربت ۛ
 سد سلام سرکن پہ ہما ورتائیں فدا
 شاپک ۛ ہیرونک ۛ بگرتا تکہ شھرک ۛ
 بال بکن ڈولے ۛ بہ مند مھریں زامران

ڈاکٹر حنیف شریف ۛ کپوت

اوکپوت چاھی سیل بکن ڈیہہ ۛ کوچگاں
 دے ۛ اھوالاں منی نیل ۛ ھمبلاں
 گوادر ۛ سر بندر ۛ برو دیم پہ کلمت ۛ منی
 سید ۛ ھاک ۛ دروت بدے مھر ۛ ۛ درا
 قاضی ۛ مومن ۛ زیر مختار ۛ میر عمر

داد علی جان ؎ حان نواز قاضی نہیں شریف
 ؎ گلین میناز ؎ اپتکیاں سیل بکن
 عزتی پنجگور سستی ؎ بمپور ؎ گلین
 سیل بکن گچک ؎ کوچگین چنکان ؎ بہ نند
 بیا پدا نال ؎ بانزلان ؎ ایرار پہ ادب
 کبر ؎ زیارت کن میر بلوچ بزنجو سدا
 مانتہر خضدار ؎ قلات مستونگ تاں مری
 ڈیرہ ؎ بگٹی ؎ منی اھوالاں رسین
 پہ گلین کاھان ؎ یلیں ورنہاں بگش
 سوئی ؎ رندان مگسی ؎ لاشاریں یلاں
 چاغی ؎ سارباں یلیں میریں شوانگاں
 نوشکی ؎ زیارت کن آزات ؎ نصیر
 اوٹھل ؎ بیلہ حب ؎ رندانی ساکران
 گریشکاں رخشان ؎ آواران ؎ ملپداں
 ؎ مکن بے حال شمال ؎ گوں شاد ؎ ترانگاں
 مکہیں بولان ؎ تلار گشیں سیمراں
 کنگریں ورنہ ؎ کمر بستیں ھمبلاں

ہر کسے گندے تو منی اھوالاں بدے
 چومہ بیت باندامن میاریگوں وت بہ باں
 پاد منی جوالاں دست منی زمزمل تچگ
 ساکلاں مھریں گوں منی اندام بتگ اش
 داگ منی بند بند ؎ دینت راج ؎ وش نیا تک
 چابکاں مانہندت منی بڈا لیب دینت
 ناخناں پانی منی ھنڈالاں گوجت
 آزگیں چٹانی سراوادان ؎ مُشت
 روپے سدرنداں جست کعت اھوالاں شمنے
 درو منی باز انت ؎ نہ بنت سلگ جھ وڑا
 بے یات مناوھدے کثیت منی ماتیں گلزمین
 درو منی ورام کثیت منی ھشک ترانت پدا
 اے منا قول انت پہ وتن ماتیں گلزمین
 تاں منی ڈیل ؎ حائیک مان انت زندگاں
 تاں منی ھون ؎ کتر ھے مانیت ماں بدن
 آجونی جار ؎ پاھو ؎ پُچکان ؎ گشاں

ہر پڑے گوں تو من کنناں جنگے

(ڈاکٹر اللہ نذر علی پتو)

من ہما نجیراں پتن ناکیں
 کہ سرمنی گچ گوات نہ چنڈیٹنگ
 برا نزاں من جبوریں ہما آس
 کہ ٹسگ گچ پیانہ براہیت ایں
 من ہما پتلیں مہللیں بوہاں
 کہ شہیدانی ہون پد رتپاں
 آپ مناواتگ ڈیہرے ورتاں
 بن منی راج دوستاں وڑے شوہتگ
 من کہ گوہرام ہچا کرے پٹسگ
 جمل عیہندے منا پٹسگ
 برمشاں من دودھی نہرانی
 جہد من فداجان عہدے بروواں
 منی رگاں شہیدانی تچ انت خون
 شوانگ ہودھکان ہساراں من

بزرگرمیدے گالواراں من
 مکھیں ماتے غیرتے ننگاں
 مہر میں کاڑانی مناں ناموس
 ہر پتے ہراتے من کہ امیتاں
 ہر بلوچ ورتاے تو اراں من
 تو منا چنت وھدے کنے بندگی
 ساہکاں ظلمے تاں کدے تچے
 تاں کدے اندام منی داگ دے
 کد منازندان عہدے جولاں
 کد منی پگرے دیہا اشتوک بے
 کد منی جھداناں کنے سرسند
 جہد منی پشتے پندلاں سازے
 کد منا پروشانی کنے آماج
 تاں کدیں ہنڈالاں بن عہدے
 تاں کدیں عہدے رو منی راج
 تاں کدیں ڈیہرے سہسراں بندے
 تاں کدیں چکاست وتی زلماں
 تاں کدیں رگراہاں منادور دے

مذیاں راج ءتاں کدیں کتے
 من نیاں ایوک تاں ہزاراں من
 سدھزاراں گالواراں من
 تو بتاچ بورء گندی چکاس ء
 من سرء بستگ ہم کفن سہریں
 من وئی لہزاں کنناں کتار
 سرجمیں دنیا ء کنناں سرپد
 تنی حسد تہی ظلم ء داستاناں
 تا ناکہ اندام ء صائیگے مان انت
 تا بلوچ راج ء پُنگے است انت
 تاں نہ ذروہیت انت ساہ منی زندء
 تاں منی ہوں ء کترہ یے پتیت
 تاں منی ڈیل ء مان ارواھے
 ہر پڑء گوں تو من کنناں جنگے
 تاں ہماروچ ء آجونی ء جار
 ہر بلوچ ورناء وپ ء بیت انت
 پاہو ء لومپ ء ہر برپاچھاں
 کنداں کنداں ء ندر کنناں ساہ ء

مھر ء بوجیگ

تنی زلفانی ساہگ ء لمب ء
 شائرے چوں وتا بے رکیں ایت
 لٹکاں نپرگاں بیت پہ کلم
 لٹ چوت سرنٹ ء چکند انت
 چم وتاوت برانت ہما جاہ ء
 سروتا چست بیت سریت ڈولے
 کاگدے کنیت ایر بیت دیم ء
 وت وتا جیرواں چے ہشتہ کنناں
 تنی ہیالانی دو تکیں یا تاں

یا گم نوج آس بریں برانزاں
یا کہ تئی سنگھانی برمشاناں
یا کہ پادانی وش تواریں ژلیک
یا کہ تئی نگرھندیں چوڑیکاں
یا تلهیں سرء تئی کیدء
تو بگش چہ کجا کناں بندات
پہ تو چہ لہز نوال سنگاراں
تئی کہ ہریک اداھے وت دستونک
لچہء چچ انت تئی گورء بستار
پگرء جھانکیاں کلم پروشنگ
پہ تئی تو سیپء لہزاں مانا نیست
چہ کجا من یک سیدے بیاراں
پہ پل پل ایت لہز نوالا ناں
چو بچانیت لچماں دڑیں
پازلیں رندے من کجا پولاں
ستملء عشقء مستیں ابدالء
من کجام گریشگاں بہ پناں فی

پرخار یں تئی دیدگانی ندر
تئی اے شیشگیں من بالادء
مسکیں تئی مہرانی کولیکاں
تو چو ایرگواتء سر مگرندراں
دل زدگ بیت ایر مریت ارواہ
لٹ لہز انت چم چکلند انت
زندگی پوزکت کشکانی
سیاہ چہ ڈیلء وتارا یک کرکت
چو کن شرنہ انت پہ مارا
زار چیریں زبانء بنت سز رچ
پہ تو شرانت ماں پمناہیر انت
چہ شر ترات دوریء گمانی مزان
لہز نوالا ناں بلکیں مانا بیت
شراکاپ بنت لچہ ڈول
تو وتی ڈولء من وتی پیا
مھرء بو جیگء بیابنیں ہماز
ماں حیا لانی مسکیں زر بارء